

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 550

Archeologienota Welriekendedreef te
Overijse (Prov. Vlaams-Brabant)
Programma van Maatregelen

BORIS HOREMANS

JOLIEN VRANKEN

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Claeys Simon & Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	1 Programma van maatregelen.....	- 5 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuwe fietshelling ter hoogte van de Welriekende dreef. De werken behelzen het verwijderen van de bestaande trappenpartijen, die toegang verlenen tot de fiets – en voetgangerstunnel. Deze zullen vervangen worden door een fietshelling, die toelaat om de fietstunnel op een vlottere manier te bereiken. De plannen kaderen in de langetermijnambitie om de ring in de toekomst te voorzien van een volwaardige fietsring. Komende van aan de Kapel Onze-Lieve-Vrouw van Willericken, volgt deze fietshelling het tracé van de oude Welriekendedreef (tot aan de bestaande fietstunnel) voor deze dreef door de RO werd onderbroken. Het tracé vervolgt vervolgens door de bestaande fietstunnel, om daarna een bocht van 90° te maken en parallel aan de RO zijn weg te vervolgen. Tenslotte pikt het tracé terug aan op de bestaande Welriekendedreef. Deze fietshelling wordt voorzien van een fietspad met een breedte van drie meter. De totale breedte van de fietshelling bedraagt 4 meter. Het hoogste punt van de fietshelling begint op een hoogte van 116,8m TAW. Het diepste punt van de fietshelling bedraagt 114,3 meter ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing (TAW) en deze fietshelling zal een hellingsgraad hebben van 3,3%. De Zuidelijke fietshelling stijgt tot een niveau van 117m TAW. Richting het zuiden wordt vanuit de tunnel een bijkomende toegang voorzien, om tegemoet te komen aan de connectiviteit met Hoeilaart. Om de inname te beperken, wordt gekozen voor een steilere helling om de lengte van deze toegang te beperken. Door de combinatie van een luie trap met een (te) steile helling, hoeft een groot deel van de gebruikers echter geen omweg te maken tot aan de toegang in de Welriekendedreef.

Afgaand op de resultaten van de bureaustudie bleek het onderzoeksgebied een laag archeologisch verwachtingspatroon te hebben wat betreft occupatiesporen vanaf de steentijd. Cartografische bronnen geven aan dat het volledige plangebied sinds de achttiende eeuw geheel vrij is van bebouwing en gelegen was in het Zoniënwoud, in de nabijheid van verschillende wegen voor reizigers die door het woud naar Brussel reizen. Uit de beelden van de luchtfotografie blijkt dat het projectgebied ook in recente jaren niet druk bebouwd werd, maar wel doorsneden wordt door de Brusselse Ring. De bodemkaart duidt grotendeels op bodemtype OB, wat wijst op een verregaande bodemverstoring door menselijk ingrijpen. Verder vinden we binnen het plangebied ook bodemtype Abc0 terug, wat staat voor een droge leembodem met sterk gevlekte en verbrokkelde textuur. Het bodemhorizont is te typeren als B, wat wil zeggen dat het moedermateriaal moeilijk te herkennen zijn door illuviale aanrijking, residuele concentratie of een verandering in het moedermateriaal. Het

Landschappelijk bodemonderzoek heeft echter uitgewezen dat er in het westelijke gedeelte van het projectgebied nog een intacte bodemopbouw aanwezig is, wat als positief kan gezien worden voor een eventuele aanwezigheid van een intact bodemarchief. Toch lijkt het er op dat, gezien de kleine oppervlakte van het te onderzoeken gebied, de diepte van het archeologisch niveau (ongeveer 1,7 meter onder het bestaande maaiveld) en de maximale diepte van de geplande bodemingrepen, slecht eens zeer klein gebied van zo'n 85m² door de werkzaamheden bedreigd wordt.

De fietshelling neemt immers zo'n 300m² in beslag en de fietshelling (à rato de 3,3%) bereikt het archeologisch niveau pas na zo'n 50 meter. Bij boorpunt 1 werd een potentieel archeologisch niveau vastgesteld op ongeveer 1,6 meter onder het bestaande maaiveld. De geplande bodemingrepen in deze zone zullen echter niet bedreigend zijn voor dit niveau. Bij boorpunt 2 werd een potentieel archeologisch niveau aangetroffen op 1,7 meter onder het maaiveld. Het is ongeveer op deze plaats dat de fietshelling aanvangt, maar ook hier zijn de geplande bodemingrepen nog niet voldoende om eventuele archeologische resten te verstoren. Het archeologische niveau werd bij Boorpunt 3 dan weer vastgesteld op 1,5 meter onder het maaiveld. Op deze plaats zou de fietshelling wel het archeologische niveau doorkruisen. Zoals gezegd is dit slechts een zeer klein gebied, dat reeds in belangrijke mate verstoord werd door de aanleg van de trap die toegang verleent tot de fietstunnel onder de ring. Het potentieel op kenniswinst lijkt ons in deze omstandigheden dan ook bijzonder gering, waarbij de kosten veel zwaarder zouden doorwegen dan de eventuele baten.

2 1 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel "§5.2 van de Code van Goede Praktijk" is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.